

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-04

Ontwikkelingsraad

Nr. 270

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2024

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 7 mei 2024.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING van 7 mei 2024

Op 7 mei aanstaande vindt de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking (RBZ-OS) plaats in Brussel. De Raad zal naar verwachting spreken over het Oekraïne Plan; de hervormings- en investeringsagenda van Oekraïne. Voorts zal worden gesproken over de situatie in Gaza en over EU-engagement in fragiele contexten. Onder *current affairs* zal gesproken worden over de VN *Summit of the Future*. Onder *AOB* staat een presentatie gepland over de inspanningen van het Belgische voorzitterschap ter bevordering van de mondiale gezondheidszorg.

Oekraïne Plan

De Raad zal van gedachten wisselen over de hervormings- en investeringsagenda die Oekraïne 20 maart jl. formeel indiende bij de Europese Commissie. Het Oekraïneplan is de basis voor de macro-financiële steun die wordt verleend onder de Oekraïne-faciliteit, het speciale instrument waarmee de EU in de periode 2024–2027 EUR 50 mld. financiële en economische ondersteuning biedt aan Oekraïne voor herstel, wederopbouw en hervormingen in het kader van het EU-toetredingsproces. In het Plan zijn hervormingen en investeringen opgenomen waaraan moet worden voldaan door Oekraïne voordat tot uitbetaling van nieuwe tranches overgegaan kan worden.

De noden van Oekraïne in herstel en wederopbouw blijven groot en complex. Financiële en economische steun aan Oekraïne blijft van essentieel belang om de economie draaiende te houden en Oekraïne in staat te stellen de strijd tegen Russische agressie voort te zetten. De meer structurele en voorspelbare steun die de Oekraïne-faciliteit biedt voor wederopbouw en herstel zijn daarom van groot belang. Het kabinet acht Oekraïens eigenaarschap over het eigen herstel- en wederopbouwproces van belang en zal daarom tijdens de Raad het Plan dat Oekraïne daartoe opgesteld heeft verwelkomen. Hierbij hoort breed maatschappelijk draagvlak onder lokale en regionale overheden, maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven. Daarnaast zal het kabinet het belang van effectieve internationale donorcoördinatie onderstrepen, onder meer via het G7+ *Multi-agency Donor Coordination Platform for Ukraine* waarvan Nederland sinds februari jl. tijdelijk lid is. Aanzienlijke inzet van de internationale gemeenschap blijft nodig om tegemoet te komen aan de noden van Oekraïne. Hierbij is van belang dat de beschikbare steun zo effectief mogelijk wordt ingezet.

Situatie in Gaza

De Raad zal stilstaan bij de situatie in het Midden-Oosten en specifiek bij de verschrikkelijke humanitaire situatie in Gaza.

Nederland roept op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren dat moet leiden tot een duurzame beëindiging van vijandigheden, het vrijlaten van alle gegijzelden en zet zich in voor een drastische en ongehinderde toename van humanitaire hulp aan Gaza. Er vallen veel burgerslachtoffers en er is sprake van een zich ontvouwende hongersnood. Nederland heeft kennisgenomen van de recente toezeggingen van Israël om stappen te nemen om meer humanitaire hulp Gaza in te krijgen. Het is van belang dat deze toezeggingen nu zo snel mogelijk worden geëffectueerd. Op dit moment laten structurele verbeteringen nog op zich wachten, blijft humanitaire toegang ondermaats, en is niet duidelijk of coördinatie ten behoeve van de veiligheid van hulpverleners noemenswaardig is verbeterd. Hier zal in de Raad naar verwachting aandacht voor zijn.

Nederland blijft in contacten met de Israëlische autoriteiten aandringen op onmiddellijke en aanzienlijke verbetering van humanitaire toegang over land, en blijft wijzen op het belang van betere deconflictie om veiligheid van hulpverleners, alsook humanitaire en medische faciliteiten, te waarborgen. Nederland roept de EU en andere lidstaten op hetzelfde te doen.

Zoals ook aan uw Kamer gemeld in de geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken, zal het eindrapport van het onderzoek over de neutraliteit en integriteit van UNRWA naar verwachting op 20 april a.s. gedeeld worden met de SGVN en op 22 april a.s. met donoren.¹ Op basis van dat eindrapport zal Nederland een eigenstandig besluit nemen. Het streven is om in de week van het verschijnen van het rapport uw Kamer te informeren over het rapport middels een Kamerbrief.

EU-engagement in fragiele contexten

De Raad zal spreken over EU-engagement in fragiele contexten. Deze bespreking is onderdeel van een brede discussie binnen de Raad over het optreden en de inzet van de EU in fragiele contexten, vooral in landen waar ondemocratische regimes aan de macht zijn zoals bijvoorbeeld in een aantal landen in de Sahel en de Hoorn van Afrika. Hiermee geeft de Raad opvolging aan de RBZ-OS van 21 november 2023, waarbij de Raad vaststelde dat de EU geëngageerd moet blijven in fragiele contexten en zich moet richten op de grondoorzaken van instabiliteit.

Nederland zal tijdens de Raad het belang van engagement in fragiele contexten onderstrepen. Dit is nodig om de Europese en Nederlandse belangen, bijvoorbeeld op het gebied van geopolitiek, migratie, veiligheid, humanitaire diplomatie duurzame ontwikkeling en mensenrechten, te blijven behartigen. Nederland zal aandringen op kritische reflectie rondom de inzetbaarheid en effectiviteit van EU-instrumenten in fragiele contexten. Het kabinet acht het in de specifieke context van de Sahel van belang dat diplomatieke kanalen open worden gehouden en de EU de bevolking blijft ondersteunen.

VN Summit of the future

Mogelijk zal de Raad spreken over de voorbereidingen van de *Summit of the Future*. Deze *Summit*, gepland voor september 2024, bouwt voort op *Our Common Agenda* uit 2021, waarin de Secretaris-Generaal van de VN het multilaterale stelsel toekomstbestendig wil maken. Nederland steunt dit initiatief, dat tot doel heeft de centrale rol van de VN te bevestigen bij het gezamenlijk aanpakken van de uitdagingen van de toekomst, van duurzame ontwikkeling tot digitalisering. Nederland speelt samen met Jamaica een speciale rol als co-facilitator voor de verklaring over de verankering van de belangen van toekomstige generaties in beleid.

Voor Nederland en de EU is de *Summit of the Future* een uitgelezen kans om de dialoog aan te gaan met alle lidstaten van de VN, met name de groep niet-westerse landen. Het is belangrijk dat gewerkt wordt aan zo concreet mogelijke uitkomsten, waarbij een goede balans moet worden gevonden worden tussen ambitie en realisme. Voor Nederland is het belangrijk dat de EU deze *Summit* aangrijpt om het vertrouwen te versterken tussen de verschillende landen, evenals het vertrouwen van landen in de VN met betrekking tot de centrale rol die het speelt bij het gezamenlijk aanpakken van uitdagingen, nu en in de toekomst.

¹ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2868

AOB – Inspanningen mondiale gezondheidszorg

Het Belgisch voorzitterschap zal naar verwachting terugblikken op de verschillende inspanningen op mondiale gezondheid gedurende het afgelopen half jaar. De *Team Europe*-reis naar Ethiopië (5–6 februari jl.), de ministeriële conferentie tussen de Afrikaanse Unie (AU) en de Europese Unie (EU) (20 maart jl.) en de conferentie voor academica, beleidsmakers en maatschappelijk middenveld (23 april 2024) stonden allen in het teken van de samenwerking tussen de AU en EU om gezondheidssoevereiniteit en gelijke toegang tot gezondheidsdiensten in Afrika te verbeteren. Belangrijke onderwerpen hierin waren het ontwikkelen van lokale productiecapaciteit voor gezondheidsproducten, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), universele gezondheidsdekking en het versterken van gezondheidssystemen. Dit sluit aan bij de inspanningen van het kabinet in het kader van de Nederlandse mondiale gezondheidsstrategie.²

² Kamerstuk 36 180, nr. 25 – Nederlandse Mondiale Gezondheidsstrategie 2023–2030: Samen zorgen voor gezondheid wereldwijd